

Ramon Vinyeta i la divulgació del nostre entorn geogràfic

GOG

Grup Osonenc de Geògrafs

(Entitat adscrita al CESO –Centre d'Estudis Socials d'Osona–)

En Ramon Vinyeta és d'aquells personatges que per la seva obra i trajectòria es mereixen el reconeixement i l'admiració de les generacions actuals que ara veiem amb tota naturalitat com proliferen guies i llibres de temàtica excursionista i turística. La seva aportació, més enllà de l'extensa obra que va publicar, té el mèrit de desenvolupar-se, sobretot en els seus inicis, en un període difícil tant políticament, com socialment i en el qual la tasca de publicar no era gens fàcil.

Ramon Vinyeta era d'una generació d'excursionistes que es prenia molt seriosament aquesta activitat, i que sense limitar-se únicament a la part lúdica, ho veien en un sentit més ampli, com una manera de descobrir i estudiar el territori, combinant la seva passió per la muntanya, amb la divulgació i el coneixement d'un àmbit geogràfic molt específic, sempre a través de l'observació personal. Va ser un pioner en la publicació de guies per a la promoció del turisme cultural. A partir d'un entorn geogràfic concret Vinyeta recollia tots aquells elements d'interès natural i paisatgístic sense oblidar la presència de l'home al llarg de la història. Des de l'ermita més aïllada dalt de la carena fins al pont de pedra amagat en el congost més feréstec, Vinyeta ressenyava cadascun dels valors patrimonials disseminats pel municipi o contrada.

Dins la seva extensa obra, que comprèn des de monografies locals –vall de Torelló, Beget, Sant Jaume de Frontanyà...–, col·leccions d'art i paisatge o catàlegs d'arbres monumentals, volem destacar quatre guies monogràfiques dedicades a Bellmunt, Puigsacalm, els Munts i les Gorgues, i publicades en català

per Editorial Alpina entres els anys 1949 i 1956, i que en certa manera sintetitzen el tarannà i la mentalitat de l'autor. Totes s'estructuren de la mateixa manera, amb uns primers apartats dedicats al medi natural (geologia, hidrografia, vegetació, fauna, clima), un capítol d'història, que incloïa referències sobre elements arquitectònics, monuments d'interès i referències folclòriques (cançons populars, poesies, llegendes, etc), i finalment un recull d'itineraris amb descripcions acurades tant del recorregut en si, com dels elements que ens aniríem trobant al llarg de l'excursió, com masies, ermites o salts d'aigua. Tot plegat, il·lustrat amb dibuixos, gravats, fotografies i mapes. Es tracta, per tant, d'un llegat important que descriu i reflecteix, sense pretensions, però amb gran minuciositat, la realitat geogràfica d'uns espais de gran tradició a la nostra comarca en un moment concret de la nostra història, contribuint a estimular el nostre coneixement i a ensenyar-nos a valorar i a estimar el nostre entorn.

La seva capacitat per inventariar el ric patrimoni natural i cultural el va portar a adjuntar a les seves guies un mapa que ell mateix elaborava i que són un bon exemple de la simplificació d'un mapa topogràfic. Vinyeta prenia la xarxa fluvial i la xarxa de camins i carreteres com a malla bàsica per situar-hi els nuclis de població i les construccions aïllades. Utilitzava les corbes de nivell únicament per ressaltar un turó o una serrelada, afegint valor altimètric a un mapa que permetia mesurar distàncies a partir de l'escala gràfica. Molts excursionistes i turistes van començar a habitar-se a l'ús del mapa a partir de la simplificació dels mapes dissenyats per Vinyeta.

Una altra vessant, també molt important, que pot ajudar a completar la visió de la important obra desenvolupada per Vinyeta, és la seva tasca de difusió del territori pel que fa a xerrades i passis de fotografies dels seus recorreguts que va fer al llarg dels anys per tot Osona.

És de justícia doncs, que des del GOG (Grup Osonenc de Geògrafs), fem un homenatge a un autor autodidacta que va ser un dels precursors del foment de la cultura excursionista i geogràfica a la comarca.

Descansi en pau Ramon Vinyeta.